

AKADEMIA MUZYCZNA IM. I.J. PADEREWSKIEGO W POZNANIU
WYDZIAŁ INSTRUMENTALNY

Moduł/Przedmiot:	Historia muzyki z literaturą			Kod modułu:	xxx
Koordinator modułu:	dr hab. Mikołaj Rykowski			Punkty ECTS:	3
Status przedmiotu:	Obowiązkowy	Rodzaj zajęć:	Wykład	Ilość godzin:	60
Wydział:	Instrumentalny	Kierunek:	Instrumentalistyka		
Specjalności:	Wszystkie	Profil studiów:	Ogólnoakademicki		
Forma studiów:	Stacjonarne, pierwszego stopnia	Język:	polski		
Umiejscowienie w siatce godzin:					
Semestr I:		Semestr II:		Semestr III:	30, Zal, 1 ECTS
Semestr IV:	30, Egz, 2 ECTS	Semestr V:		Semestr VI:	

Prowadzący zajęcia	ad. dr hab. Mikołaj Rykowski
Cele i założenia modułu	Pozyskanie uporządkowanej wiedzy o twórczości muzycznej w perspektywie historycznej i systematycznej; Nabycie umiejętności określania kontekstu historyczno-muzycznego, repertuaru omawianego i prezentowanego na zajęciach; Pozyskanie wiedzy dotyczącej twórczości kompozytorów klasycyzmu muzycznego oraz ogólnych wiadomości o epoki oświecenia; Pozyskanie wiedzy dotyczącej twórczości kompozytorów romantyzmu muzycznego oraz ogólnych wiadomości o najważniejszych wydarzeniach w XIX wieku.
Wymagania wstępne	Student powinien posiadać umiejętności w zakresie ogólnego rozpoznawania form i gatunków muzycznych oraz wiedzieć do jakich epok historycznych przyporządkować twórczość konkretnych kompozytorów. Niezbędna jest także znajomość terminologii muzycznej potrzebnej do właściwego opisu zjawisk muzycznych.

TREŚCI PROGRAMOWE MODUŁU (przedmiotu)	Liczba godzin
Semestr I	
Historia muzyki i Literatura muzyczna „Więcej światła”! – klasycyzm muzyczny w epoce Oświecenia	2

definicja pojęcia klasycyzm muzyczny; kontekst społeczny („wiek rozumu”); pojęcia: <i>Empfindsamer Still</i> (przedstawiciele), <i>Sturm und Drang</i> (cechy, przedstawiciele), <i>fugato</i>; cechy instrumentacji klasycznej (struktura orkiestry klasycznej – wpływ rezygnacji z <i>basso continuo</i> na instrumentację) Utwory: Symfonia <i>La Passione</i> J. Haydna, I symfonia L. Beethovena	
<i>Sonata, czego od mnie chcesz?</i> - o sonacie w twórczości kompozytorów XVIII wieku definicja pojęcia sonaty - rys historyczny sonata w klasycyzmie (allegro sonatowe – forma binarna i ternarna); zdefiniuj pojęcie styl galant; dojrzała forma sonatowa – przykłady. Utwory: sonaty C.Ph. E. Bacha, sonaty W.A. Mozarta, Beethovena	3
Czy symfonia może zbawić świat? – od sinfonii ku...Odzie do radości symfonia a sinfonia (rys historyczny, przedstawiciele, ewolucja formy); szkoła mannheimska (styl, przedstawiciele); symfonie w twórczości klasyków wiedeńskich. Utwory: symfonie Stamitza, Mozarta (<i>Jowiszowa</i>), Beethovena	5
„Komedia skończona” - o reformie teatru operowego Christopa Wilibalda Glucka. Fragmenty opery: Orfeusz i Eurydyka Glucka	2
„Co z tym barokiem”? – teoria afektów w XVIII wieku co to jest teoria afektów?; co to są figury retoryczne? (wymień grupy i podaj przykłady figur w muzyce); Utwory: analiza retoryki w ariach z oper <i>Agrypina</i>, <i>Alcesta</i> Haendla, <i>Urowadzenie z Seraju</i>, Mozarta	2
„Moją muzykę rozumie cały świat” – między uniwersalizmem a geniuszem twórczości Józefa Haydna. twórczość Haydna a najważniejsze fakty z życia kompozytora (periodyzacja); ewolucja idei kameralistyki w kwartetach smyczkowych Haydna (cechy kwartetów z różnych faz rozwojowych twórczości „Papy Haydna”) A jak Amadeusz – charakterystyka twórczości operowej Wolfganga Amadeusza Mozarta twórczość Mozarta a jego droga zawodowa (periodyzacja – do okresu „wiedeńskiego” i od tegoż, podaj cechy);	16

najważniejsze osiągnięcia operowe (akcja dramatyczna, tematyka, współczynniki muzyczne dzieła operowego wobec problematyki popisu i pogłębionego wyrazu dramatycznego) Koncert w epoce klasycyzmu od formy ritornelowej do koncertu klasycznego; koncerty Mozarta, Beethovena i Haydna. Utwory: Symfonie J. Haydna (nr 45, 104), kwartety op. 33 Haydna, fragmenty oper Mozarta: <i>Wesele Figara</i>, <i>Don Giovanni</i>, <i>Czarodziejski flet</i>, koncerty Bocceriniego, C.Ph.E. Bacha, Jana Christiana Bacha, koncerty fortepianowe Mozarta i Beethovena	
Semestr II	
Romantyzm - ogólna charakterystyka epoki ogólna charakterystyka; estetyka romantyzmu: główne nurty: programowość kontra muzyka absolutna, szkoły narodowe, miniatura muzyczna, dźwięk – wspólny mianownik; korespondencja sztuk. Utwory: Uwertura do <i>Wolnego strzelca</i> Carla Marii Webera, <i>Król Olch</i> Franciszka Schuberta, <i>Adagietto</i> Gustawa Mahlera z V symfonii	4
Idiomatyka pieśni romantycznej – Schubert, Schumann, Brahms, Mahler, Chopin. - dlaczego pieśń? - ogólne cechy pieśni; - pieśń Schuberta, pieśń Schumanna. - Pieśni Chopina Utwory: Pieśni: <i>Małgorzata przy kołowrotku</i>, <i>Wędrowiec</i> - Franciszka Schubert, <i>Dichterliebe</i> – cykl pieśni Roberta Schumanna, <i>Pieśni cygańskie</i> Johannes Brahmsa, <i>Pieśń o ziemi</i> Gustawa Mahlera	4
Muzyka programowa – Berlioz, Liszt. muzyka programowa definicja; „muzyczne atrybuty programowości” (Motywy przewodnie, instrumenty w funkcji atrybutów programowości, cytaty muzyczne i stylizacje); programowość według Berlioza i Liszta, Karłowicza Utwory: <i>Symfonia fantastyczna</i>, <i>Harold w Italii</i> Hektora Berlioza, <i>Epizod na maskaradzie</i> Mieczysława Karłowicza	4
Opera w XIX wieku (Bellini, Donizetti, Verdi i Rossini). cechy twórczości operowej Rossiniego (tradycja włoska, <i>Grand Opera</i>, recitativo secco-acompagnato); fazy rozwoju opery włoskiej Bellini, Donizetti, Verdi	4

Utwory: Fragmenty oper: <i>Cyrulik Sewilski</i> G. Rossiniego, <i>Napój miłosny</i> G. Donizettiego, <i>Norma</i> V. Belliniego, <i>Lombardczycy</i> , <i>Nabucco</i> , <i>Otello</i> G. Verdiego	
Miniatura instrumentalna w XIX-wiecznej kulturze muzycznej składniki estetyczne (styl <i>brillant</i>, programowość, symfonizacja faktury, kolorystyka (styl <i>wyrafinowanej kolorystyki</i>); wpływ pieśni; Nokturn, Ballada, rapsodia (formy, ABA, Scherzo z Menuetem, Rondo, Forma sonatowa); Utwory: Scherza, nokturny i ballady Fryderyka Chopina, <i>Impromptus</i> F. Schuberta, <i>Pieśni bez słów</i> F. Mendelssohna	4
Requiem – Mozart, Berlioz, Verdi, Dvořák, Brahms. nurt cecylikański (Wacław Gieburowski, Józef Surzyński); Utwory: <i>Requiem</i> Berlioza, Verdiego, Dvořák, Brahmsa	2
Dramat muzyczny Ryszarda Wagnera Utwory: Fragmenty oper – <i>Lohengrin</i>, <i>Tristan i Izolda</i>, <i>Śpiewacy norymberscy</i>, <i>Latający Holender</i>	2
Wirtuozeria instrumentalna a styl narodowy (Chopin, Zarębski) Utwory: F. Chopin: - koncerty fortepianowe, - Polonezy i Mazurki, Juliusz Zarębski – kwintet fortepianowy g-moll	2
Koncert w epoce romantyzmu Utwory: Koncerty fortepianowe: Schumanna, Mendelssohna, Brahmsa, Liszta	2
Szkoły narodowe Utwory: B. Smetana <i>Weltawa</i>, <i>W stepach Azji środkowej</i> Aleksander Borodin	2

	Kod efektu	EFEKTY KSZTAŁCENIA MODUŁU (przedmiotu)	Efekt kształcenia w obszarze kształcenia
Wiedza (W)	W01	Posiada wiedzę na temat ogółu charakterystycznych dla omawianych epok stylów i technik kompozytorskich z uwzględnieniem muzyki instrumentalnej i wokalnie-instrumentalnej	K_W01
	W02	Zna właściwości praktyk i tradycji muzycznych, oraz posiada wiedzę na temat ich uwarunkowań społecznych	K_W01

Umiejętności (U)	U01	Rozpoznaje charakterystyczne dla omawianej epoki historycznej obsady instrumentalne, gatunki i formy muzyczne	K_W04
	U02	Rozpoznaje słuchowo repertuar muzyczny określony w kanonie literatury muzycznej (podanym dla każdej epoki)	K_U02
	U03	Potrafi powiązać konkretne efekty dźwiękowe z twórczością danej epoki oraz twórczością konkretnego kompozytora	K_U03
Kompetencje społeczne (K)	K01	Przetransponowanie zdobytej wiedzy i umiejętności na potrzeby kształtowania własnej drogi zawodowej i postawy artystycznej	K_K02

Metody kształcenia	wykład problemowy
	wykład konwersatoryjny
	wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
	analiza (studium) przypadków
	prezentacja nagrań CD i DVD

Metody weryfikacji efektów kształcenia	Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Nr efektu					
	kolokwium ustne	W01	W02	U01	U02	K01	
	kolokwium pisemne	W01	W02	K01	U01	U02	U03

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia:	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).				
	Warunki egzaminu:	Warunkiem przystąpienia do egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie więcej niż 50% przewidzianych punktów. Ocena wyrażana jest w skali od 1 do 25 pkt. obowiązującej w AM w Poznaniu.				
	Inne:					
	Semestr I:	Semestr II:	Semestr III:	Semestr IV:	Semestr V:	Semestr VI:
	Zaliczenie	Egzamin				

NAKLAD PRACY STUDENTA – ILOŚĆ PUNKTÓW ECTS

		Ilość godzin:	Punkty ECTS: (ustala Dziekan)
Godziny realizowane przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	Zajęcia dydaktyczne:	60	2
	Konsultacje:	2	0,07
	Ilość godzin egzaminu:	3	0,1
	Suma:	65	2,17 (72,22 %)
Przygotowywanie się do zajęć:		10	0,33

Ilość godzin samodzielnej pracy studenta w czasie trwania przedmiotu	Przygotowywanie się do ostatecznego zaliczenia/zdania egzaminu:	12	0,4
	Przygotowywanie się do prezentacji w czasie trwania semestru:	3	0,1
	Suma:	25	0,83 (27,78 %)
	Inne:		
	Sumaryczny nakład pracy:	90	3

Literatura podstawowa

- Blume Friedrich (red.). (1949-1956). Encyklopedia: *Die Musik in Geschichte und Gegenwart*. Kassel: Bärenreiter.
- Chomiński, Józef (1990). *Historia muzyki*, t. 2, Kraków: PWM.
- Einstein Alfred, *Muzyka w epoce romantyzmu*, Kraków 1983.
- Golianek Ryszard Daniel, *Muzyka programowa XIX wieku. Idea i interpretacja*, Poznań 1998.
- Jarociński Stefan, *Ideologie romantyczne*, Kraków 1979.
- Lissa Zofia, *Romantyzm w muzyce: definicja, kryteria, periodyzacja*. (W:), *Szkice z estetyki muzycznej*, Kraków 1965.
- Michels, U. (2003). *Atlas muzyki*, t. 2. Warszawa.
- Poniatowska Irena, *Muzyka fortepianowa i pianistyka w wieku XIX*, Warszawa 1991
- Pociej Bohdan, *Mahler. Idea, dźwięk, forma*, Kraków 1992
- Sadie, Stanley (red.). (2001). *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. London: Macmillan Publishers. New York: Grove's Dictionaries. (dostępna także wersja on-line)
- Samson, J. (red.). (2001). *The Cambridge History of Nineteenth-Century Music*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tomaszewski Mieczysław, *Studia nad pieśnią romantyczną*, Kraków 1997
- Polony Leszek, *Poetyka muzyczna Mieczysława Karłowicza*, (rozd. I), Kraków 1986
- Henryk Wieniawski. Composer and virtuoso in the musical culture of the XIX and XX centuries*, red. Jan Stęszewski, Poznań 2001.
- Dahlhaus Carl (1988). *Idea muzyki absolutnej i inne studia*. Kraków: PWM.
- Fubini Enrico (1997). *Historia estetyki muzycznej*. Kraków: Musica Iagellonica.
- Pociej Bohdan (2006). *Z perspektywy muzyki. Wybór szkiców*. Warszawa: Biblioteka „Więzi”.
- Irena Poniatowska, *Muzyka fortepianowa i pianistyka XIX wieku*, Warszawa 1991.
- Tomaszewski Mieczysław (2005). *Chopin – człowiek, dzieło rezonans*. Polskie Wydawnictwo Muzyczne.
- Danuta Gwizdalanka, *Historia muzyki*, Kraków PWM 2006.

Literatura uzupełniająca

Beethoven. *Studia i interpretacje*, Kraków 2000

Charles Rosen, *The Classical Style: Haydn, Mozart, Beethoven*, New York 1971

Einstein A., *Muzyka w epoce romantyzmu*, Kraków 1983

Mozart. Człowiek i dzieło, Kraków 1975.

Jarosław Mianowski, *Afekt w operach Mozarta i Rossiniego*, Poznań 2004

Alina Mądry, *Carl Philipp Emanuel Bach Estetyka – stylistyka – dzieło*, Poznań 2003.

Karl Geiringer, *Haydn*, tłum. Ewa Gabryś, Kraków 1985.

Stefania Łobaczewska, *Beethoven*, Kraków 1983.

Wolfgang Amadeusz Mozart-Listy, Wybór, przekład, komentarze, kalendarium, indeksy - Ireneusz Dembowski, Warszawa 1991.

Danuta Szlagowska, *Muzyka baroku*, Gdańsk 1998.

Michel Thomas Roleder, *A History of the concerto*, Oregon 1994.

Jasińska Danuta, *Styl brillant a muzyka Chopina*, Poznań 1995

Golianek Ryszard, *Juliusz Zarębski. Człowiek-muzyka-kultura*, Kraków 2004

Golianek Ryszard, *Dzieła muzyczne Juliusza Zarębskiego. Chronologiczny katalog tematyczny*, Kraków 2002

Dybowski Stanisław, *Słownik pianistów polskich*, Warszawa 2003

Z dziejów polskiej kultury muzycznej, tom 2: *Od Oświecenia do Młodej Polski*, red. S. Łobaczewska, Kraków 1966

Dziębowska Elżbieta, *O polskiej szkole narodowej*, (w:) *Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku*, t. 1, Warszawa 1971

Gwizdalanka Danuta, *Historia muzyki 2*, Kraków PWM 2006

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line
(opcjonalnie)

MOŻLIWOŚCI KARIERY ZAWODOWEJ

Student jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej. W sposób kompetentny potrafi definiować style i praktyki kompozytorskie oraz przyporządkowywać im adekwatną estetykę wykonawczą. W sposób świadomy może wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną do własnych poszukiwań artystycznych i kształtowania swojej przyszłej drogi zawodowej. Oznacza to zarówno wybór najbardziej odpowiedniej dla siebie twórczości kompozytorskiej, jak i obranie konkretnej drogi zawodowej w rozumieniu wyprofilowania jej w kierunku wykonawstwa solowego, uczestnictwa w interpretacjach muzyki kameralnej, lub poświęcenia się aktywności orkiestrowej czy pedagogicznej.